

Sygn. akt II CSK 169/15

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z wniosku D. J.
przy uczestnictwie K. J. o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 13 listopada 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi
z dnia 28 stycznia 2014 r., sygn. akt III Ca 632/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

Wprawdzie skarżąca odwołała się do istotnych zagadnień prawnych, niemniej nie występuje ta przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Stosownie do ugruntowanego stanowiska Sądu Najwyższego, istotnym zagadnieniem prawnym jest taki problem jurydyczny, który ma znaczenie dla rozwoju prawa lub stanowi precedens dla rozstrzygnięcia podobnych spraw (por. postanowienie SN z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04 niepubl.). Powołanie się przez skarżącego na istnienie takiego zagadnienia wymaga jego sformułowania oraz przedstawienia argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało. Skarżący powinien też wykazać, że ma ono znaczenie dla rozpoznania lub rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepublikowane oraz z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OCNP 2006, nr 15 - 16, poz. 243). Ponadto, prawidłowo wyartykułowane zagadnienie musi być sformułowane ogólnie w tym sensie, że nie może chodzić w nim o sposób rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 września

2004 r., II CZ 94/04, niepubl.). W omawianym wypadku przedstawione kwestie są pytaniem o sposób rozstrzygnięcia sprawy.

Zgodnie z ustalonym stanowiskiem judykatury, aprobowanym także w piśmiennictwie, przy szacowaniu składników majątku wspólnego należy uwzględnić obciążenia zmieniające rzeczywistą wartość tych składników, w tym obciążenia o charakterze prawnorzeczowym, za które ponosi odpowiedzialność każdorazowy właściciel nieruchomości, a zwłaszcza obciążenie hipoteką. Wartość tych obciążeń odlicza się zarówno przy ustalaniu składników majątku wspólnego, jak i przy zaliczaniu wartości przyznanej jednemu z małżonków nieruchomości na poczet przysługującego mu udziału w majątku wspólnym (postanowienie SN z dnia 5 października 2000 r., II CKN 611/99, M. Prawn. 2001, nr 2, str. 93 i z dnia 29 września 2004 r., II CK 538/03, Lex nr 137537, uzasadnienie uchwały SN z dnia 25 czerwca 2008 r., III CZP 68/09, OSNC 2009, nr 7-8, poz. 99.). Stanowisko to nie narusza zasady, że podział majątku wspólnego obejmuje aktywa (postanowienie SN - siedmiu sędziów, z dnia 5 grudnia 1978 r., III CRN 194/78, OSNC 1979, nr 11, poz. 207).

Skutkiem zastosowania powyższej formuły rozliczeń jest to, że spłata długu hipotecznego uwzględnionego przy ustalaniu wartości nieruchomości przez zmniejszenie jej wartości, dokonana z osobistego majątku przez małżonka, któremu przypadła ona w wyniku podziału nie rodzi roszczenia wobec drugiego małżonka, mimo że dług zabezpieczony hipoteką obciążał oboje małżonków (post. SN z dnia 2 kwietnia 2009 r., IV CSK 566/08, Lex nr 564826). Czym innym jest bowiem odpowiedzialność osobista byłych małżonków wobec wierzyciela, na którą podział majątku nie ma wpływu, czym innym natomiast zasady rozliczenia między nimi wydatków z majątku osobistego jednego z małżonków z tytułu wspólnego długu. Jeżeli ze względu na istnienie odpowiedzialności rzeczowej dług obciąża rzecz i obniża jej wartość, jego spłata przez małżonka, który w wyniku podziału majątku otrzymał obciążoną rzecz, oszacowaną z uwzględnieniem tego długu stanowi realizację zasady, że zobowiązany do spłaty jest ten, komu nieruchomość została przyznana, gdyż spłacając dług zapobiega skierowaniu przez wierzyciela roszczeń do tej rzeczy.

W sprawie Sądy przyjęły zgodnie z opinią biegłej, że wartość spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr [...] przy ul. [...] w K. wynosi 200 000 zł. Wobec obciążenia tego prawa hipoteką kaucyjną zabezpieczającą kredyt zaciągnięty przez uczestników na zakup mieszkania wskazana wartość została pomniejszona o kwotę kredytu pozostałą do spłaty tj. o 36 240, 35 zł, a ponadto, przy wyliczeniu wartości tego prawa Sąd uwzględnił także nakład poczyniony przez uczestniczkę z jej majątku osobistego w kwocie 80 000 zł uzyskanej z tytułu sprzedaży jej mieszkania. Godzi się przy tym zauważyć, że okres między nabyciem mieszkania a datą podziału majątku jest niewielki, aby można było uznać, iż nastąpił w tym czasie znaczny spadek siły nabywczej pieniądza zwłaszcza wobec spadku po 2008 r. cen nieruchomości, co jest okolicznością powszechnie znaną.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).